

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bosna-Hersek'te yaşanan iç savaş sırasında 1993 yılında BM tarafından "güvenli bölge" ilan edilen ve Hollanda Görev Kuvvetinin kontrolüne verilen ve binlerce Boşnak'ın sığındığı Srebrenitsa, Ratko Mladiç komutasındaki Sırp güçleri tarafından kuşatılmıştır.

Yaklaşık 2 yıl süren kuşatma sonunda, 11 Temmuz 1995 günü Srebrenitsa düştü. Hollanda askerleri tarafından Sırlara teslim edilen 8 binden fazla erkek ve çocuk, Mladiç komutasındaki Sırp askerleri tarafından katledilerek toplu mezarlara gömülmüştür. Srebrenitsa'da hayatını kaybedenlerin büyük kısmı halen Bosna Hersek'in doğusundaki toplu mezarlarda yatmaktadır.

Başta Srebrenitsa'daki katliam olmak üzere Bosna-Hersek'teki iç savaşta yaşanan olaylar, BM tarafından Lahey'de kurulan Eski Yugoslavya Savaş Suçları Mahkemesinde (ICTY) ele alınmıştır. Hem ICTY hem de BM'nin en yüksek yargı organı olan Uluslararası Adalet Divanı, Srebrenitsa'da yaşananları "soykırım" olarak nitelendirmiştir. Ancak, soykırımın sorumlusunun Sırbistan olmadığına karar verilmiştir.

Srebrenitsa'daki katliamdan sorumlu tutulan ve Bosna kasabı olarak anılan iki isim Radovan Karadžić ile Mladiç, uzun süre firar ettikten sonra yakalanarak Lahey'de yargılanarak ömür boyu hapis cezasına çarptırılmıştır. Kurban yakınlarından özür dileyen Hollanda, kendi askerleri tarafından Sırp güçlerine teslim edilen karargâh çalışanı 300 Boşnak'ın yakınlarına tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir.

Bosna-Hersek'in ilk Cumhurbaşkanı Bilge Lider Aliya İzzetbegoviç, "Ne yaparsanız yapın, soykırımı unutmayın. Çünkü unutulmuş soykırım tekrarlanır" diyerek soykırımın unutulmaması gerektiğini vurgulamıştır. Bosna-Hersekli kurban yakınları, yapılan, katliamın unutulmaması için yıllardır çaba göstermekte ve soykırımı inkâr eden Sırp yöneticilerin artık bu gerçeğe yüzleşmelerini istemektedir. Nihayet, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu, 1995'te Bosna-Hersek'in Srebrenitsa kentinde yaklaşık 8 binden fazla Bosnalı Müslüman erkek ve çocuğun katledildiği 11 Temmuz'u, "Soykırımı Düşünme ve Anma Günü" ilan etmiştir. Her yıl 11 Temmuz'da soykırımın yaşandığı Potoçari'de Anma Törenleri düzenlenmekte, dünyaya Srebrenitsa'dan mesaj verilmekte, benzer soykırım ve katliamların yaşanmaması temenni edilmektedir.

Almanya'nın önerisiyle gündeme gelen "Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü" kararı, Bosnalı Sırlar ve Sırbistan'ın sert tepkisine rağmen 193 üyeli genel kurulda 84 üye ülkenin oylarıyla kabul edilmiştir. ABD, İngiltere ve Fransa, 11 Temmuz'un "Srebrenitsa Soykırımını Anma Günü" ilan edilmesi yönünde oy kullanmıştır. Sırbistan, Rusya, Çin ve Macaristan'ın da aralarında bulunduğu 19 ülke ise öneriye ret oyu vermiştir.

BM Genel Kurulu'nda kabul edilen karar; soykırımı inkâr edenlerin kınanması, soykırım ve insanlığa karşı suç işledikleri gerekçesiyle uluslararası mahkemeler tarafından suçlanan kişileri yücelten eylemlerin kınanmasını, soykırımın inkârı, çarptılması ve gelecekte

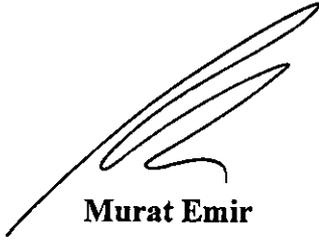

benzer olayların yaşanmasını önlemek için konunun eğitim sistemlerinde ders olarak işlenmesini önermektedir.

Bu kapsamda grubumuz tarafından konunun çeşitli boyutları TBMM içtüzüğünün sağladığı imkanlar ölçüsünde Meclis gündemine taşınmıştır. Nitekim, 11 Temmuz 2023 tarihli ve 5 sayılı CHP genel başkanı Manisa Milletvekili özgür Özel tarafından Meclis genel görüşmesi açılması talep edilmiş, 27 Mayıs 2024 tarihli ve 479 sayılı kanun teklifi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Murat Emir, Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından "Sırpların, 11 Temmuz 1995 Tarihinde Bosna-Hersek'in Srebrenitsa Kentinde Yaptıkları Katliamın 'Soykırım' Olarak Tanınması ve Her Yılın 11 Temmuz Gününün 'Srebrenitsa Soykırımını Düşünme ve Anma Günü' Olarak Kabul Edilmesine Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi sunulmuştur.

Bu bağlamda; 29 yıl önce yaşananları anmak kadar benzer suçların yaşanmasını önlemek ve bu konuda politikalar geliştirmek de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin sorumluluğudur. Zira Srebrenitsa'da yaşanan soykırım günümüzde Filistin topraklarında da yaşanmaktadır. İsrail, 7 Ekim 2023 tarihinden beri uluslararası kuruluşların tüm tepkilerine rağmen, Filistin halkına yönelik insancıl hukuk normlarını ve uluslararası hukuku ihlal eden ve soykırım ve insanlığa karşı suç teşkil eden şiddetli saldırılarını ara vermeksizin sürdürmektedir.

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu Tarafından, 23.05.2024 Tarihinde Alınan, 11 Temmuz'un "Srebrenitsa Soykırımı'nı Anma Günü" Olarak İlan Edilmesine İlişkin Karar sebebiyle bu türden insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılmasına yönelik tedbirlerin araştırılması amacı ile Anayasa'nın 98'inci maddesi ve TBMM içtüzüğü içtüzüğünün 101, 102 ve 103. Maddeleri uyarınca Meclis Genel Görüşmesi açılmasını arz ederim.

Murat Emir

Ankara Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

Gökhan Günaydın

İstanbul Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

Ali Mahir Başarır

Mersin Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

